



Fundacja Legalna Kultura
Dział Edukacji

**Przedszkole „zerówka”
Szkoła podstawowa, klasa I
ZAJĘCIA ZINTEGROWANE**

**Scenariusz zgodny z podstawą programową
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dn. 14 lutego 2017 r.)**

Scenariusz z wykorzystaniem nowych mediów, pracy w grupach
oraz książki *Jaki znak Twój?* autorstwa Michała Rusinka
(135 min)

A to Polska właśnie...

Opracowali: Małgorzata Bazan i dr Maciej Dowgiel



Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe

Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ



POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Projekt współfinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

CC Fundacja Legalna Kultura
ul. Marszałkowska 84/92 lok. 121
00-514 Warszawa
e-mail: edukacja@legalnakultura.pl
prawnik@legalnakultura.pl

Cele lekcji:

Uczeń i uczennica:

- rozumie różnicę w pojmowaniu patriotyzmu dawniej i dziś;
- przypomina sobie/poznaje symbole narodowe;
- doskonalą umiejętności manualne i plastyczne;
- interpretuje prosty wiersz;
- poznaje wiersze Michała Rusinka;
- kształtuje postawy patriotyczne.

Metody:

- pogadanka heurystyczna,
- wspólne czytanie,
- projektowanie ilustracji,
- prezentacja multimedialna.

Środki dydaktyczne:

- książka: Michał Rusinek, il. Joanna Rusinek, *Jaki znak Twój. Wierszyki na dalsze 100 lat niepodległości*, Kraków 2018.
- komputer z dostępem do internetu,
- arkusze szarego papieru,
- flamastry,
- zszywacz,
- sznurek.

Przygotowanie do lekcji:

Na zajęciach poprzedzających nauczyciel prosi uczennice i uczniów, aby na kolejną lekcję przynieśli jakiś przedmiot, który z różnych powodów jest im bliski, nie lubią się z nim rozstawać, ma dla ich rodziny istotne znaczenie, kojarzy im się z ich ojczyzną.

Podstawa programowa z dn. 14 lutego 2017 r.:

Osiągnięcia dziecka na koniec wychowania przedszkolnego:

Społeczny obszar rozwoju dziecka. Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- 1) przejawia poczucie własnej wartości jako osoby, wyraża szacunek wobec innych osób i przestrzegając tych wartości, nawiązuje relacje rówieńnicze;
- 2) odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, grupy przedszkolnej, grupy chłopców, grupy dziewczynek oraz innych grup, np. grupy teatralnej, grupy sportowej;
- 4) używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, sytuacji wymagającej przeproszenia i przyjęcia konsekwencji swojego zachowania;
- 6) nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi, np. szacunek do dzieci i dorosłych, szacunek do ojczyzny, życzliwość okazywana dzieciom i dorosłym – obowiązkowość, przyjaźń, radość;

IV. Poznawczy obszar rozwoju dziecka. Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- 8) wykonuje własne eksperymenty graficzne farbą, kredką, ołówkiem, mazakiem itp.,
- 10) wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy, rozpoznaje symbole narodowe (godło, flaga, hymn), nazywa wybrane symbole związane z regionami Polski ukryte w podaniach, przysłowia, legendach, bajkach, np. o smoku wawelskim, orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej;

11) wyraża ekspresję twórczą podczas czynności konstrukcyjnych i zabawy, zagospodarowuje przestrzeń, nadając znaczenie umieszczonym w niej przedmiotom, określa ich położenie, liczbę, kształt, wielkość, ciężar, porównuje przedmioty w swoim otoczeniu z uwagi na wybraną cechę;

19) podejmuje samodzielną aktywność poznawczą np. oglądanie książek, zagospodarowywanie przestrzeni własnymi pomysłami konstrukcyjnymi, korzystanie z nowoczesnej technologii itd.;

Szkoła podstawowa. Klasa I

Edukacja polonistyczna. Osiągnięcia w zakresie słuchania. Uczeń:

1) słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;

3) słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby.

Osiągnięcia w zakresie mówienia. Uczeń:

3) wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym;

4) porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy, omawia treść przeczytanych tekstów i ilustracji; nadaje znaczenie i tytuł obrazom, a także fragmentom tekstów.

III. Edukacja społeczna.

1) identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;

2) wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;

4) ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadosyćuczynienie, przeproszanie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne.

Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym. Uczeń:

2) rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy, mundur wojskowy, wybrane stroje ludowe, np. związane z regionem Polski, w którym mieszka;

3) uczestniczy w sowiętach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej; wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.

3. Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej. Uczeń:

2) wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych.

V. Edukacja plastyczna.

2. Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej. Uczeń:

1) rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem;

6) wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej;

8) ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych.

XIII. Etyka.

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia podstawowych zasad i pojęć etyki. Uczeń:

1) ma świadomość, że jako człowiek posiada swoją niezbywalną godność oraz że wszystkie inne osoby posiadają taką godność;

2) odkrywa wolność jako wartość przypisaną osobie, także osobie w jego wieku;

7) odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;

8) ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot.

2. Osiągnięcia w zakresie stosowania poznanych zasad. Uczeń:

- 1) szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;
- 3) wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;
- 5) naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;
- 6) przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem.

Przebieg lekcji:

Dzieci wraz z prowadzącym/ą siedzą w kole. Nauczyciel/ka rozpoczynając zajęcia, prosi, aby każda uczennica i każdy uczeń po kolei pokazali przedmiot, który przynieśli i opowiedzieli o nim, uzasadniając swój wybór. Przysłuchując się opowieściom uczennic i uczniów, kieruje ich uwagę na rodzimość owych przedmiotów, ich związek z domem i ojczyzną, bliskość, jaką człowiek może zbudować z przedmiotami.

Nauczyciel/ka, posługując się prezentacją PREZI: goo.gl/trmdJq przypomina uczennicom i uczniom, jaki jest kształt Polski, jakie są jej granice, jakie państwa graniczą z polską, pokazuje flagę Polski i godło, odcytując jednocześnie wiersze Michała Rusinka i pokazując ilustracje Joanny Rusinek [Michał Rusinek, il. Joanna Rusinek, *Jaki znak Twój? Wierszyki na dalsze 100 lat niepodległości*].



Następnie prowadzący/a zajęcia odczytuje uczestniczkom i uczestnikom zajęć wiersz Władysława Bełzy *Katechizm polskiego dziecka* (goo.gl/gPW1ZS, dostęp: 23.10.2018r.).

Nauczyciel/ka podczas pogadanki odnosi się do patriotyzmu:

- jak był on postrzegany, kiedy Polski nie było na mapie (w czasie zaborów),
- odczytuje właściwy fragment książki Michała Rusinka dotyczący patriotyzmu współczesnego (wiersze: *Czy ją kochasz?*, *A w co wierzysz?*, *Czym ty dla niej?*, *Coś jej winien?*).

Nauczyciel/ka wypisuje na tablicy lub wyświetla w prezentacji PREZI (goo.gl/trmdJq) zasady współczesnego patriotyzmu, odnoszące się do tego, co dzieci mogą robić jako współcześni patrioci dla swojego kraju. Prosząc jednocześnie, aby uczennice i uczniowie sami podawali przykłady różnych zachowań, które można by uznać za patriotyczne.

Podział uczniów na 3-4 osobowe zespoły. Każdy zespół otrzymuje wycięty z arkusza szarego papieru t-shirt (warto przygotować je wcześniej, wycinając przed lekcją kształt koszulki) oraz komplet flamastrów. Zadaniem uczennic i uczniów jest zaprojektowanie koszulki, która będzie promować współczesne zasady patriotyzmu wśród młodych ludzi. Można poprosić, aby uczestniczki i uczestnicy zajęć wymyślili je sami lub, w zależności od poziomu klasy, wskazać im problemy do zilustrowania. np.: nie śmieć, segreguj śmieci, ucz się systematycznie, pomagaj starszym osobom, dbaj o zwierzęta, dbaj o przyrodę, przestrzegaj zasad poprawnej polszczyzny, nie przeklinaj, przestrzegaj zasad dobrego wychowania — mów proszę, dziękuję, dzień dobry i do widzenia, oszczędzaj prąd, nie niszcz przestrzeni publicznej, itp. Ewentualnie można ponownie, dla zainspirowania uczennic i uczniów, pokazać ilustracje Joanny Rusinek z książki *Jaki znak Twój?*

W czasie gdy zespoły wykonują zadanie plastyczne, nauczyciel/ka rozwiesza w klasie sznurek, analogiczny do sznura do suszenia prania. Gdy grupy uporają się z zadaniem, prowadzący/a rozwiesza przygotowane projekty koszulek. Wystawa koszulek powinna wisieć w klasie przez tydzień lub więcej, aby uczennice i uczniowie utrwaliли zasady, które pojawiły się na projektach. Warto też zorganizować pokazy wystawy, zapraszając inne klasy do jej obejrzenia.

Nauczyciel/ka przypomina uczniom i uczennicom, że to oni są twórcami grafik, które powstały na koszulkach. Mają oni do nich pełne prawa. Mogą decydować, komu je pokażą, a komu nie. Mogą je także sprzedać lub zamieścić w internecie. Nikt nie ma prawa wykorzystywać ich bez ich zgody oraz wiedzy. Poszanowanie prawa autorskiego jest zaś powinnością każdego patrioty — bez względu na wiek. Prowadzący/a prosi uczniów, aby zawsze o tym pamiętali, także wtedy, gdy pobierają jakąś ilustrację z internetu. Jeżeli to robią i chcą wykorzystać, zawsze muszą sprawdzić, czy mają do tego prawo oraz opisać autora i źródło pochodzenia ilustracji.

Nauczyciel/ka kończy lekcję, rozdając każdemu dziecku odznakę/kotylicion „Jestem patriotą” (załącznik nr 1).

Proponowana bibliografia:

- Władysław Bełza, *Katechizm polskiego dziecka*, Lwów, 1901.
polona.pl/item/katechizm-polskiego-dziecka,MzgwODU0/3/#info:metadata,
goo.gl/gPW1ZS (dostęp: 23.10.2018 r.).
- Michał Rusinek, il. Joanna Rusinek, *Jaki znak Twój. Wierszyki na dalsze 100 lat niepodległości*, Kraków 2018.

Załączniki:

Załącznik nr 1.

